

EL NOSTRE LEMA: «El fonament de la Patria es la familia;
el fonament de la Familia es la Dona.

Sortosament pera ella, en l' integral despertar de la nostra terra s' hi ha barrejat la Dona Catalana: la causa de Catalunya, causa de amor, es salvada desd' aquest' hora. Que cada casa, per amor de las donas, sigui un raceret de la causa catalana: aixis complim nostra missió. Donas catalanas: fent Patria fém Familia, fent Llar fém Amor.—Barcelona, Abril 1906.

(Del manifest de la Comissió de Damas de la «Solidaritat Catalana».)

SETMANARI AUTONOMISTA PERA LAS DONAS, PROPULSOR D' UNA LLIGA PATRIÓTICA DE DAMAS

SURT ELS DISSAPTES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: Raurich, 7, 2^{on}

1'50 ptas. trimestre - Número solt 10 cts. - Número atrassat 20 cts.

¿FEM LA SARDANA?

Fèmla: donémnos las mans totas las donas que sentím amor á la bandera de las quátre barras y, enrotllantla, defensém-la ab tota la forsa de que son capassas las donas quan se tracta de defensar lo que més estimém.

Enrotllém-la, la bandera, pera que no hi arrivin las mans dels enemichs de Catalunya, demostrant que si els nostres pares, marits ó fills sofreixen persecucions en defensa de nostra terra, tenen al seu costat á la dona catalana.

Y si els homes s'ajuntan, formant llegendes de campions disposats á donar sa vida en la defensa de nostra Catalunya, ajuntémnos las donas també, que molt podém fer pera contribuir al bon resultat de la causa catalana, no fent cas de lo que puguin dir las pobres d'esperit, tenint compassió d'ellas, porque no poden comprendre que la dona té la missió d'ajudar al home en tots els actes y moments de la vida.

UN AVÍS Á LAS MARES

*Pels vells carrers de ma ciutat,
quan ja l'hivern ens ha portat
sas llargas nits y sos curts dias,
els aprenents que ja han plegat
fan sas primeras correrías.*

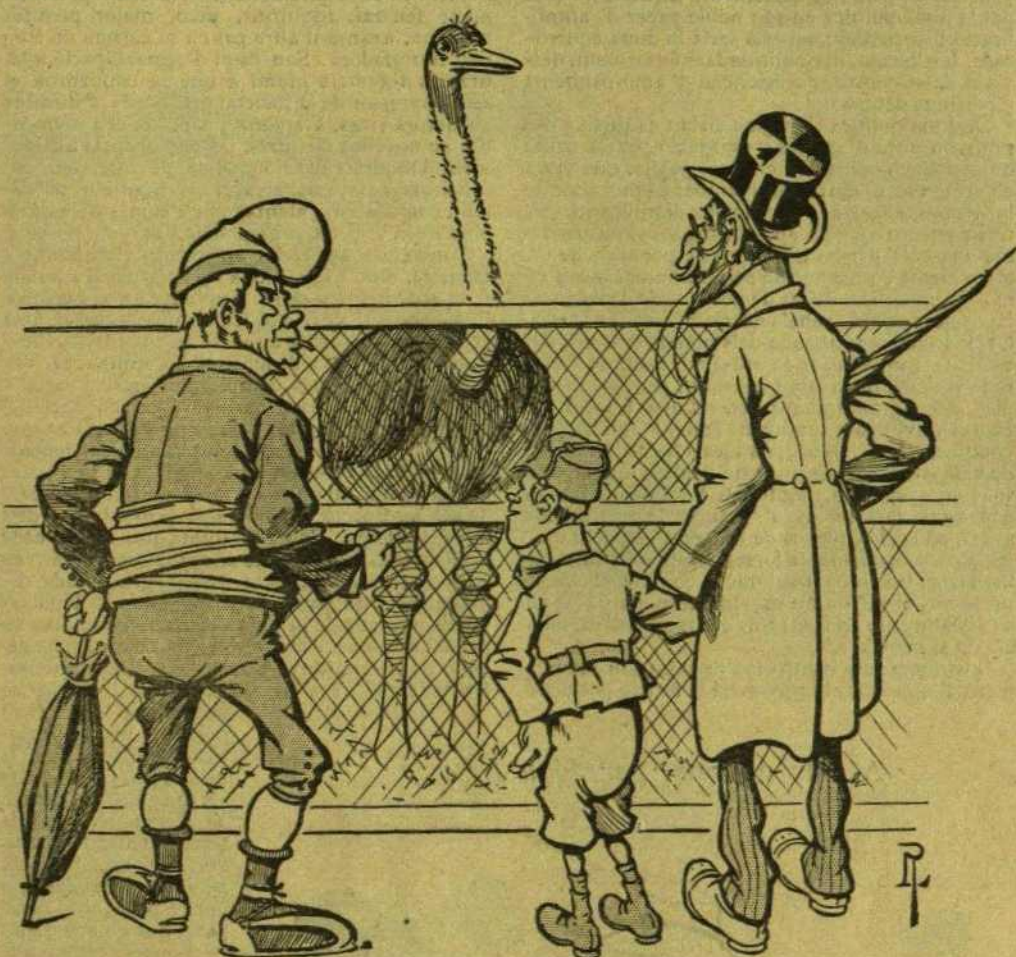
Trevallém, al meteix temps, dintre de nostras casas, pera que sols imperi tot lo catalá. Ensenyém á nostres fills, desde petits, á estimar á Catalunya, y si el marits, las que ja sían casadas, ó els promesos, las que encara no ho son, no senten l'amor que tot home deu sentir per la terra que l'ha vist naixer, trevallém com novas missioneras en ferlos hi entendre que sens l'amor á Catalunya no es possible l'amor á la familia, porque el que no estima la terra que cobreix las despullas de nostres pares, de nostres marits y de nostres fills, que son trossos de nostres cors, no pot sentir amor per la familia y no es digne per lo tant de constituhirne cap.

Trevallém, també, entre nostras amigas y conegudas, escampant per tot arreu la nova llevar que en son día donará fruyt, y aixís, d'eixa manera, anirém engrandint el rotllo de la sardana, entranthi novas companyas, fins que aquet cercle se fassi tant inmens que, seguint els encontorns naturals de nostra terra, serveixi de nou obstacle á la entrada de la gent enemiga de nostras llars.

AGNA CASAS DE SOLER.

Barcelona, Novembre de 1906.

AL PARCH

—Mira, noy: aquest es l'avestrús.

—Ep, mestre! Al meu poble ja m' ho diuhen l'avestrús, pero á ciutat no m' dona la gana de que m' motegin.

LA DONA POLÍTICA

La dona política... oh! terrible predicament de mentalitat aberrant, morbosa deformació del esperit femení, amable, plàcit, ingénuo, rialler, inmolantse resignat á la cosa pública, á las lluytas polítiques, violentas, térbolas, passionals, enervadoras, subtils en malicias y travetas, congradoras d' odis virulents, creadoras de obras insensatas, egoístas, idolátricas... sento clamar ab gestic de hostilitat despreciativa, d' oposició irreductible á una idea que apareix com agressora del quietista plassament social de la humanitat femenina.

Erró funest. L' hora es arribada d' arborar bandera de combat contra 'l concepte fòssil, anacrònic, indolent, que separa la dona de la seductora

funció de contribuir á la constitució política dels pobles. La pretesa inadequació d' ella ab aquesta nobilíssima obra, es una de tantas manifestacions de la visió d' empetitiment tradicional del caràcter femení. Y d' aquesta, com de tantas altres nombrosas erronias concepcions que la actual societat té amarradas á sa conciencia inmóvil respecte á la entitat-dona, es precis protestarne virilment, febrilment, á nom de las altas urgencies de una jova civilisació que reclama el potencial femení á la adquisició de totas sas forsas elementarias.

Mes, cal entendres clarament. Qué es la dona política? Se tracta de la propagandista arruixada, d' ayres redemptors, de cridorias mitinescas, inquieta capdevantera d' agitacions sorollosas de de multituts inconscients? És la escriptora volcánica, reformadora, que excita á la revolta, á la de-

molició del estat de coses polítiques que una direcció imperfecta ha desviat de son camí avensant y progressiu? Oh, nó, certament. Aquesta no fora pas la dona política en son noble paper d' amplifícató llibertadora; aquesta seria la dona equivocada, llessionada, masculinizada inferiorment, desviada de sa constitució essencial d' amorosiments y perfums delitosos.

La dona política s' origina en un exquisit y sereníssim punt d' interès y estimació per la santa obra política-social d' elevació patria, que vibra ab armonías solemnes en l' ambient renovador de la terra assedegada d' ascensions dignificants. Es una participació y un apoy intilgent al entusiasme masculí per las lluminosas esperansas de un etern Demà coronador de perfeccions may satisfetas. Es un delicat esforç de posició, de companyia identificant ab els anhels de triomf que fan tremolar l' ànima emocionada dels homes selectes, del estol de campions de la causa augusta, de l' afer indeclinable, de la labor constant, penosa, metódica, del engrandiment patri. Es una fracció del extens y avidíssim sentiment femení aplicat á la conquesta real dels sagrats ideals de millorament de vida societatia. Es una impulsio carinyosa, tota suavitat y dolcesa, seguidora fidel de iniciativas generosas vers un avenir radiós de colectivitats sanas, educadas, plenas de uncions respectuosas. Es la petita actuació de foras nombrosissimas utilizadas en llur propia valoració, completadoras de un intens obrar, de un moviment que abraça en son desenrotlló creixent tots els factors d' existencia de sí meteix.

Nostra graciosa companyia resta en son magnífich setí d' honor al ingressar á la funció política á

que aquí se la reclama. Al dirigir son esperit vers aquest nou aspecte emocional de sa vida, tot permaneceix en ell inalterablement femení, preciosament femení, adquirint, però, major plenitut humana, avansant altre pas en sa carrera de civilitat triomfadora. Son camí d' emancipació á las tiranías d' inercia moral á que la condemna el sentit opressor de la societat petrificada, s' ilumina ab clarors vivas, s' aplanar y s' fa per ella permeable ab novellas facilitats, possessionantse ardidament d' aquesta funció magna de intervenir ab sollicituts amorosas, ab acció tranquila y persistent, corroboradora, alentadora, á la més necessaria obra de la societat organizada, á la obra política.

Concretém ara el fet en exemple palpitant y tangible. Som á Catalunya y nostra nació adorada frisa ardentament pera retrobarse en sa personalitat característica. Vol Catalunya integrar á sa existencia l' hermosa essencia de ciutadania superior que impuís y dirigeix imperialment la vida dels pobles de més completa educació social y política. Al intentar aquesta ascensió nacional enfortidora, sa natural y peculiar reflexió serena li ha dit que la consecució de tan alt ideal depenia no tant de la voluntat indomable y el sentiment intens ab que ella havia d' esser empresa, com de la coordinació y ponderació armonisanta dels treballs diferencials y pluralisats que tots y cada un dels òrgans nacionals anessin desenrotllant ab rigorosa disciplina pera assolir graus cada dia més elevats de potencia y creixement. Tots els nuclis naturals de sa organització han comprés sa parcial destinació ineludible á la ressorgencia general de la Catalunya Nova, y ells s' han apresat á vigorisarse, á exaltar son coeficient d' energética

mitjansant un treball positiu, una gimnástica científica que 'ls nudris llurs muscles y els tonisís llurs nervis. Y el remorejar de la feyna intel·ligent s' inicia viu, decidit, heróich, pera totes bandes, y á poch á poch, ab la constansa que emana de las necessitats conscients, s' ha anat multiplicant fins á adquirir el sublim ritme de cant alegre ab que un poble espanseix son estat d' ànim esperansat per las clarors creixents percebudas en l' infinit abri·llantat.

Podríau, oh damas catalanas!, mantenirvos insensibles an aquesta bella aurora que decora espléndidament l' espay catalá, ample, de puríssima diafanitat? No us sentíu atretas á portar vostre bras á l' aspiració nobilíssima que veyeu remoures en vostra propia llar, imantant l' esperit dels vostres homes, presos de un amor gloriós per sa terra qu' es també la

A càls negrets, per Joan Junceda

A càls negrets, per Joan Junceda

2

Pafl!

mare vostra? Seria honorable, digne de vosaltras, defugir la sugestió que os envolta, que os crida á una concurrència eficient, efica's, de innegable acció d'èxit en aquest vastísim problema de vida de nostra aymada patria?

No vos espanti la paraula. Un concepte enganyós no ha d'esser causa pera aturar un bell geste. La política es aixó, fer obra de sanitat popular, d'enaltiment patri, de cultura social, de perfectibilitat nacional, de consciència de progrés indefinit, culminació florent de un poble que vol figurar per son propi desvetllament á la assumpció mundial del avens victoriós de la vida. Y vostra política es enclosa en una participació reflexa, secundaria, perllongament amorós de la efusió patriótica que determina el treball civilisat dels vostres homes. A

A càls negrets, per Joan Junceda

3

—Y de una dona del meu país, que ni sisquera puch dir alló de «Manos blancas no ofenden»!

ells la obra d'esfors primari, directa, d'origen inicial, de lluyta cara á cara, á pit descobert, brutal y sagnanta si es precis; á vosaltras, la tasca apacible de la companya que comparteix fervorosament l'ideal y el propaga dolsament ab sa paraula, ab sa creensa religiosa, ab son entussiasme fogós, ab sa imaculada convicció irradianta.

La dona política realisa un marvellós fet d'emulació de trascendencia imponderable: es un dels més poderosos agents contra l'indiferencia política dels homes que's creuen inadequats pel gran combat de la patria. Al mirar plens de sorpresa l'acció coratjosa de las donas á favor de una empresa qu'ells judican reservada als professionals impurs, guanyadors de ventatjas propias segons son simplíssim pensar, senten que quelcóm trontolla fonament en son si y s'espertan en ells nous pensaments que modifcan creensas arre-

ladas y impulsan a orientacions molts cops preparadoras de futures conviccions politicas. Voléu major gloria, millor premi a una nova servitut que ampliant vostras funcions socials admirables, en res cambia vostra posicio femenina peculiar?

A Catalunya el cas está resolt ab fortuna encoratjanta. Las donas catalanas han tributat de bell principi una contribucio decidida al espendiment del enorm procés d'idealisació que s'enclou en nostre Nacionalisme. ¡Quina joya haverlas trobat a nostre costat escampant ab sas amorosas fragancias delicadas, ab sos gestes gentilíssims, ab sas caras afables, ab sas alegrias incontinents, ab sas discussions acaloradas, ab sas provocacions irreflexivas, ab sas persuassivas insistencias, la nova santa, el credo llivertador de nostra vexada Patria! Y els grupos de catalanas politicas ha crescut ab una forsa de contagi divinal y ellas son avuy un element importantíssim del desvetllar social de nostra potent y respectada Catalunya. Y la dona catalana s'ha ensenyorit de una nova condicio de fortitut, de una nova dignitat femenina, al deve-

nir conscient de la urgencia de una accio política a que era cridada pel ressorgir vigorós de sa terra natal.

Si el feminisme pretén evocar en un vocable de simbólica síntesis tot el sentit de fusio y acoblament del major nombre possible de funcions socials apropiadas a la humanitat femenina, en constant adquisicio de intensitats vitals proporcionadas a la creixensa de civilisació de la societat moderna, un servey polítich ha de incorporar-se ara necessariament y perentoriament al seu patrimoni d'atribucions elevadoras. Un imprudent y absurde absentisme polítich significaría l'abandon de un nou pas d'avensament en la conquesta feminista y un desamor dolorosíssim per l'actual magnífic obra de floració catalana. La dona catalana no defugirá, ingrata y rebeld, la missió escullida que 'l destí li senyala per son propi ennobliment y sa fecunda victoria.

ASCLEPIADE.

De Vida

TARDOR

*Aprés del fer estiu que tot ho abrusa
arriba ab sas ventadas la tardor;
las fullas y las flors, lluny de las plantas,
rodolan per la pols!*

*El rech s'asseca; el rossinyol s'allunya;
el sol, ni gosa a lluminar el mon;
tot just desclou son càlzer ja declina
y ja torna a ser fosch*

*Després vindrà l'hivern, ab sas glassadas,
espahordint la terra ab llamps y trons;
adéu estiu, joyosa primaveral
Adéu seca, tardor!*

*Adéu ja, primavera de mon ànima,
adéu estiu rublert de goigs y amor;
el vent de la tardor vos tira a terra,
rodolant per la pols!*

*Després vindrà l'hivern; de la fossana
sota el marbre gelat jaurà mon cos,
y dintre de aquell cos, sempre estimante,
mon cor se farà pols.*

DOLORS ROIG DE MASSIÀ.

CONCERT MALATS

Es un d'aquells que s'hi va sense rezel de cap mena: bon programa y acreditat executant. Y, realment, ja al arribarhi s'hi trova aquella admósfera caldejada de la nit d'un plè.

El teatre estava brillant d'elegant y distingida concurrència, y ab un petit retrás se presentá en Malats y comensá la primera part, la més interessant en mon concepte. La formavan dúas Sonatas. La op 10 n.º 3 de Beethoven, si no de las millors forsa hermosa, la digué ab irreprotxable mecanisme, en sos dits casi semblava una joguina, y al meteix temps ab molt gust y sentiment; sols en la interpretació del adagi no arrivá á convèncem, no la vaig trovar en caràcter ab la obra.

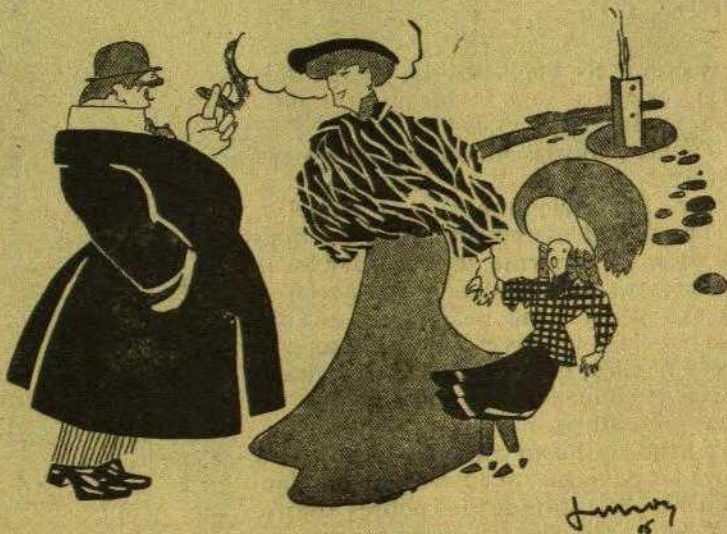
L'altra Sonata, op 35 de Chopin, era la verdadera pessa de prova y en ella hi sortí triomfant. Tota la digué com un gran mestre, pero la impressió que m' deixá l'últim temps es de las que quedan sempre més y aixó que pera una gran part del públich passá casi desapercebuda.

La segona part composta de «Variacions serias» de Mendelsshon y «Carnaval de Viena» de Schumann fou també un éxit. La primera la tocá ab una delicadesa y elegancia encisadoras y en la segona ens hi feu assaborir tota la seva poesia. Y pera acallar els aplausos, afegí, una transcripció de Saint Saëns de «Alceste» de Gluck que fou molt d'agrahir perque tal com la tocá resultá una cosa deliciosa, encar que donada la extensió del programa no ens la mereixiam.

Acabava el concert ab una série de pessas més ó menys interessants pero totes plenas de dificultats y que cada una d'ellas li valgué una ovació, arrivant al deliri després de «Triana» d'Albeniz, y la Rapsodia n.º 2 de Litz, última de la vetllada, de la que tothom va quedarne satisfet y encisat.

EDITA RIUS DE
ROMERO.

COLABORACIÓ ESPONTÀNIA

- Que no podria fer res jo pera «Els homes á la Dona?»
- Y qué els hi diria V. á las donas?
- Y «A Madona Ella?»
- Y que s' ho creuria ningú que V. hagi tingut may cap Ella?

VIOLETAS

Regirant els meus papers, en un dels meus calaixos vaig trovarhi unas flors escampadas. Eran violas.

Tristas y mortas violas que m' evocaren un dols recort d' un jorn rublert d' Amor. Inconscientment vaig besarlas, que prou s' el mereixian aquell bes meu en pach d' haverme fet recordar jorns per mí tan anyorats! Ellas me parlaren de mos amors, me racontaren escenas que hauria volgudas eternisar y que, gracias á n' ellas, las tornava á veure encara passar, atribuladament, empenyentse las unas á las otras.

Y heus aquí com aquellas tristes flors trovadas per etzar, m' entretingueren llargament, parlatme de mos pobres amors.

Y heus aquí com las violas mortas me recordaren mos antichs amors que persisteixen dintre meu ben vius encara.

LLUISA ALMASQUÉ.

LA SARDANA

Veritablement no hi ha dansa que ab sas notes, sempre melangiosas, fassi experimentar nos las sensacions que logrem disfrutar ab la nostra; uns cops ab dolsa tendresa ens sembla talment qu' ens parla á lo més fons de nostre cor fentnos veure, per medi d' ella, un poble sempre fortament unit y felís y enamorat de sas castissas costums; altres, enérgica y viril, ens recorda temps passats en que las conquestas de nostre poble eran l' admiració de tot el mon, qu' ab sa bravesa y llealtat donaren dias de gloria á altres que malament ho saberen apreciar, corresponent á aytals mostres de patriotisme, sols ab injurias y menyspreuant sempre sa llengua y costums, no volguent recordar que per ellas un dia fou reyna del mon...

Las tonadas de nostra Sardana respiran llibertat... Al sentir las ens donan idea de la que disfrutaren aquells que tan gloriosament la defensaren y omple nostres cors de l' afalagadora esperança de disfrutarla també com élls...

Corprén el pensar en els cambis que ha d' operar en la societat, si aquesta, ab el carinyo, demostrat cent voltas, á sas costums, la protegeix y fá que tothom la balli y conegui perque puga comprendre la transcendencia moral y social qu' en sí porta y pot arreu espargir. Per sort no n' estém lluny d' aquest cambi; á tots els indrets de Catalunya hi ha gran interés en fomentar la nostra típica dansa y per aixó y per ensenyarne s' acobla el jovent. No hi ha festa que celebri nostre poble en que no se balli la Sardana y veuréu qu' allá ahont ne ballan. encar que semblan possehits d' una reverenciosa serietat al puntejarla, un cop *treta*, tots demostran la joya y satisfacció més intensa y contemplaréu també l' alegría de que disfrutan els que s' esplayan ab sas notes, y admiran el teixir y desteixir d' aquell be de Deu d' hermosas anellas, forjadas per l' amor á nostra terra.

Nosaltras no havém d' esser solzament actrices y espectadoras d' aquestas corprenedoras emocions; debem fer quelcóm de més empenya; els joves ens portan devantera en lo qu' ens toca de dret. A la joventut femenina pertany l' honor de conseguir que s' arrelli més y més, logrant ensemps la desaparició de nostra societat, de nostras reunions familiars, dels balls que tant fadigan y gastan moral y físicament á moltíssimas de las que dansan.

¡Catalanas! fém qu' allá ahont siguém pera divertirnos, no s' prescindeixi de la Sardana y d' altres dansas que tant caracterisan la moralitat de nostre poble en sas costums.

FRANCISCA MIROSA.

JOCHS FLORALS DE GIRONA

Fot. de Antoni Garcia

LA SENYORETA NA CONCEPCIÓ VERAY Y VALLÈS
REYNA DE LA FESTA

Eixos llavis, que m' somriuhen,
y que tinch de contemplar
com si fos fruyta sagrada
de la qual no n' puch tastar,

¿quántas voltas, amorosos,
han promès mentit amor?
¿quántas voltas, la esperansa
han fet créixer dintre un cor?

Jo me 'ls miro y aletejan
ab volar de papelló,
com si ab ànsia m' demanessin
la dolsor de un fort petó.

Flor de càlzer aromàtich,
clou, si ets verge, el fullám teu,
ò permétme que t' esfulli
per calmar el desitj meu.

Mentres tos ulls me reflectin
y m' estimis com jo à tú,
ni 'ls meus cants han d' estroncarse
ni m' farà callar ningú.

Jo canto porque 'ls meus versos
brollan, vessant del meu cor,
com expressións infinidas
del meu infinit amor.

Tú inspiras las meas trovas
que componch maquinament,
sempre per glorificar-te,
com à dins mon pensament.

El dia en que ja no t' veja
ni aprop meu te senti viure,
serà quan, sense entussiasme,
no podré cantar ni escriure.

Que 'ls versos, no serán versos;
y 'ls meus cants, sense Poesia,
se tornarán la oració
que pregona la agonía.

Cantaré per tú, Estimada,
l' himne etern del nostre amor,
puig que Deu per celebrarlo
m' ha donat un' arpa d' or.

Si 'l viure no fos torment
que 'ns causa crudel ferida,
el meu cor adolescent,
que viu etern sofriment,
fruhiria dolsa vida.

Si en tos brassos, retingut,
pogués mon cos abatut
descansar, com l' au reposa
en l' arbre pel vent mogut,
ja 'l viurer fora altra cosa.

Si 'ls meus ulls poguessin véure
més dilxa y més benhauransa;
si 'l meu seny sapigués créure
y el cor tingué esperansa,...
¡qué bella fora eixa vida
pesada y adolorida
que ara m' aburreix y m' cansa!

¿Girant el cap, altiva, no m' saludas
volguent orgull tenir,
y, dintre del teu cor, sè que per véurem
halena un fort desitj.

¿M' estimas?... Jo no ho sé, com no se entèndre
si jo t' estimo à tú!
Sols veig que, quan renyim, hermosa dona,
el dolor ens consúm.

Guiats, no sé per qué, tots dos à l' hora
jurém no dirnos rés,
y à l' endemà, com sempre, al ser al véurens,
s' ajuntan nostres llavis en un bes.

FAUST CASALS Y BOVÉ.

— **Las donas y el dret electoral.**—El día de la overtura del Parlament anglés, las donas de la Gran Bretanya feren una manifestació demanant al Parlament el sufragi universal pera las donas. A l'acte aquest, la comentarista creu que no 'l farán may las donas catalanas, puig nosaltras volém que la nostra dona sigui, ans que tot, dona, es á dir l'àngel de la familia catalana, y l'anar á votar es propi y exclusiu dels homes.

Las donas catalanas no 'l demanarán may el sufragi pera ellas, puig com deya molt bé la se-

nyora Agna Oliya de Cabré en son article publicat en el número passat de nostre estimat OR Y GRANA la tasca de las donas catalanas, ha d'esser fer el march que tanqui l'hermós quadro del nacionalisme catalá, mes may tenim d'atrevirnos á donarhi pinzelladas, puig aquesta es feyna dels homes, y menys encare d'aquestas que son d'aquellas que allá dalt ne diuen de *brocha gorda*.

Y aixó que si en cap lloch d'Espanya tingués rahó de ser consemblant petició seria á Catalunya, ahont en els gloriosos temps en que la representació del poble catalá era veritablement per éll elegida, en aquells temps d'insaculacions á las escalas de las esglesias ó de las casas del comú, de *vintiquatrenas* y de eleccions per *Brasos*, las viudas mares de menors, las esposas en representació dels marits ausents ó incapacitats y las donas en general pera casos determinats, exercian el dret del sufragi quan encara, en molts llochs del mon civilisat d'allavors, aquest dret era desconegut pels homes.

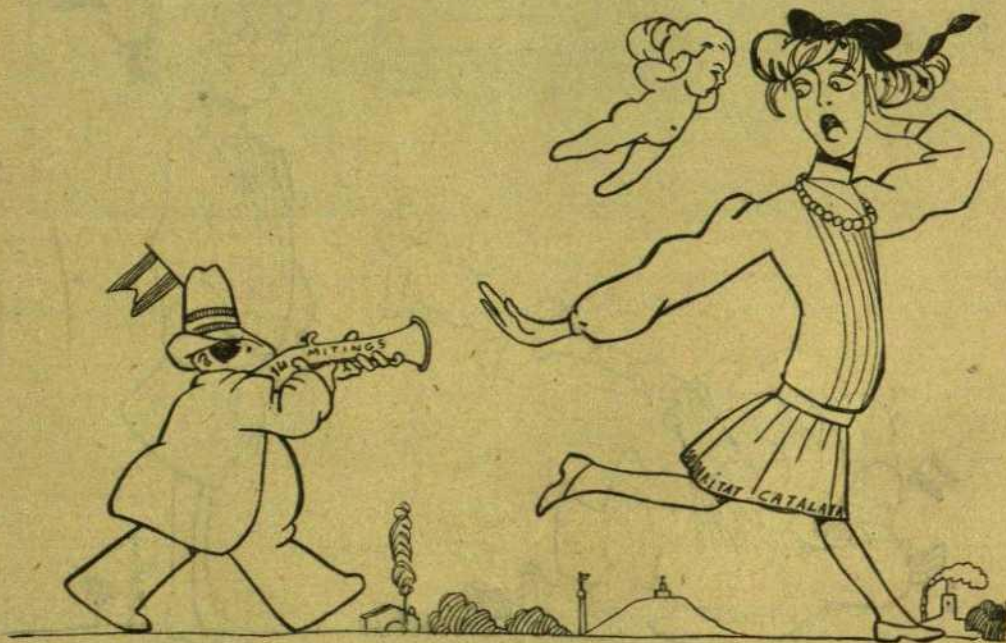
A cada escú lo seu y á cada temps lo que li escaygui.

Y dihéu aixó precisament mentres tota la Fransa s'agita á la pregunta de:

—*La femme, doit-elle voter?*

Y aquí cedim la paraula á Mestre Agulló y Vidal qu'ens la té anunciada sobre el particular.

«O TERROR D' OS MARES»

Els catorze.....

Haventse agotat completament la edició de nostre primer número supliquem á tots els nostres corresponents que n' tinguin de sobrants qu' ens els retornin á la major perentorietat possible, donchs de lo contrari y pera satisfer á las nostras coleccionistas ens veuriam obligadas á ferne una segona edició

Del número 2 ne quedan també un petit numero de exemplars.

En els Jochs Florals de Girona va resultar guanyador de la Flor Natural el llorejat poeta Don Joan Llongueras de Terrassa qui feu ofrena de la simbólica llassada y presidencia de la festa

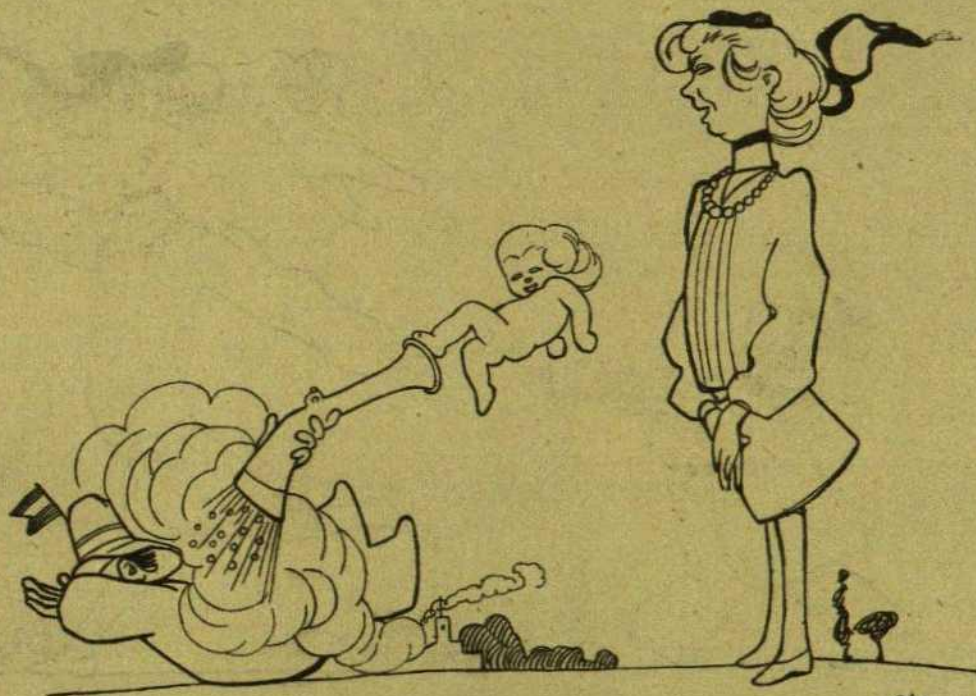
á la distingidíssima y tan elegant com hermosa senyoreta Na Concepció Veray y Vallés, que fou proclamada Reyna de la Festa de la immortal ciutat.

La poesia del Sr. Llongueras titulada «Retorn» fou objecte de una vera explosió de entusiasme.

Rebin l' exquisit poeta y la gentilíssima Reyna la més coral enhorabona de OR Y GRANA.

Formant un elegantíssim follet la notable escriptora catalana D.ª Dolors Moncerdá de Maciá ha publicat el seu estudi «Una orientació sobre el problema dels captayres» que va publicar fa poch dias y en dúas tongadas la bemerita *Veu de Cata-*

«O TERROR D' OS MARES»

.....perdigóns

AL PARCH

—Mira noy: no t'escarrassis, que, fins que m'vinguis ab el canonet de l'launa, ja sabs que no vull paetes ab la milícia.

lunya, estudi que ha valgut moltes y encoratjadores felicitacions á la seva il·lustre autora y colaboradora nostra, á la que remercién molt de debó l'envio d'un exemplar ab qu'ens ha volgut distingir.

Hem rebut en nostra Redacció la visita dels següents confreres:

La Verdad, de Berga.— *Lo Gat del Famades*, de Lleyda.— *L'Il·lustració Catalana*, de Barcelona.— *Patria y Llibertat*, de Badalona.— *El Faro*, de Amposta.— *La Veu del Empordà*, de Figueras.— *Agricultura*, de Sabadell.— *Juventut*, de Barcelona.

Demà passat dillúns, dia 12 del corrent, la eminent artista Na Maria Pitxot de Gay, donará un concert en el Teatre Principal.

Donada la molta y ben guanyada reputació que té y además las simpatías ab que compta, augurém á la Sra. Gay, un gran éxit.

Desde aquesta fetxa OR Y GRANA compta ab la col·laboració artística dels distingits dibuixants D. Joseph Junoy, D. Joan Llaverías, D. Ramón Lago y D. Joseph Falguera.

Creyém ab aixó donar una bona nova á las nostres habituals llegidores.

Ha sigut molt ben rebuda per las mestras, alumnes y per tothom que estava enterat de lo que passava a la Escola Normal de Mestras, la suspensió de la Directora, en virtut del expedient que se li havia fet fa temps y en el que resultan provadas una pila de coses que aconsellarien midas més extremes.

Potser ara s' veurà la cara de la justícia en aquella casa ahont han d' aprendre a ensenyar las mestras futures.

Y ja que de la Escola Normal de Mestras parlem, bo será significar al senyor Alcalde la necessitat de que s' miri més per la higiene en la escola municipal que hi ha en aquell edifici.

L' aygua que ha de servir pera beure las noyas, ja sigui per faltas del dipòsit, ja per las de la conducció, surt tan bruta que no hi ha manera de béurela, y la que serveix pera 'ls rentamans se barreja tot sovint ab las materias fecals dels pisos superiors.

Que ho sàpigan el senyor Alcalde, el senyor Delegat Regi y las Comissions de Sanitat.

Pera aquest vespre a las deu está anunciat en el Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria una vetllada artística a càrrech de la notabilíssima concertista senyoreta Onia Farga ab la cooperació de l' Ernest Dodero.

Las nostras impresions son de que será un veritable aconeximent.

Si aixís resulta, com no n' duptem gens ni mica, en el vinent número parlaré d' aquest concert de aquella artista, llavoras embrionaria, que varem sentir per primera vegada fa set ó vuyt anys en un dels concerts de la «Associació Musical de Barcelona.»

- P. M. y R.—No fa pera OR Y GRANA tot y estant molt bé.
 —J. S. M.—No guardem cap original. Els bons els ha de guardar l' impressor. Els dolents els esqueixem y van al cove. No sé que dirli. Més pena tinc jo qu' el valga llegir tot el seu treball.
 —F. B. de B.—Es molt sentit, pero es tan personal y tan íntim que pera OR Y GRANA, boy y patentisant grans condicions, resultaria mancat d' interès. Envihi altrás cosas y li agraïrem.

—D. N.—Aquesta vegada nó. Fassi altrás cosas.

—Ego.—Primer: Aquella gent podria fer pensar en París pero may en Madrid.

Segon: Si la solució no li ha agradat pensi que no es sol y que en cambi altrés y altrás s' hi varen consolar.

Tercer: Si senyor: se pot saber. Escultor, es barceloní, te divuyt anys y si vol li donaré la direcció.

Quart: No sabem que hagi inventat may cap revólver.

Y quint: El seu article no es de cap exemple pera las donas, ni va endressat a n' ellas, ni cap d' ellas n' es protagonista. Y, de més a més, se retira massa al Remember del Albó. Considerando... y resultando que se n' va de dret al sach.

Y tan amigas de V. com sempre.

—M. S.—Conformes ab la campanya qu' ens indica. Fassi V. meteixa l' article inicial.

—M. C.—Son poch llimats.

—A. C.—O V. s' pensa dibuixar molt bé ó s' mira de molt mal ull els dibuixos de OR Y GRANA.

—C. S.—Anirà.

—B. P. y M.—Bueno... y qué vol que li diguém, pobretas de nosaltres?

—C. D.—Gracias.

—J. A.—Miraré d' enquirbirho.

—M. C. de B.—Aquesta nó pero envihi altra cosa.

—M. Y. C.—Ja t' he vist, herbata, que t' dius merduix! Y donchs, que s' creyal A Barcelona... Y parlant de tot: per desprecupada V.

—M. A. O.—Grans mercès. Entra en cartera part de lo d' avuy. «La germaneta» nó.

—Carlota Brugarolas.—Preném nota de lo qu' ens diu y desistíam un trevallat seu que fos una cosa digna com nosaltres pensém de V.

—Cartrons.—Mercès. Pero no m' digui Donya. Soch Senyoreta. Recomano lo seu al director artístich y espero que n' farà cas. Sempre donas.

—Papers.—Aprofitaré el xiste. El dibuix... nó, encara nó!

—E. P.—Anirà quelcóm.

—A. C. C.—Encara no. Perseverancia.

—A. P. y F.—Gracias. Perque suposém que Toneta vol dir Antonia, no es cert?

—Ll. F. A.—Ho llegiré ab calma.

—E. R. de R.—Mercès.

—C. D.—Rés festiu.

—J. L. y Ll.—Potser algú hi tindria que dir.

—A. P. y J.—Lo meteix li dich.

—M. Ll.—Molt bé y gracias. Anirà en «A Madona Ella.»

—P. P. V.—Revela grans condicions mes es un xich descuydada. Envihi altrás cosas.

—T. C. y Ll.—Consonants y assonants barrejats, no pot ser. La meteixa facilitat que V. sembla tenirhi la fa caure en aquestos descuyts.

—M. V. y G.—Qui escriu aixó demostra tenir molts pochos modos. Tal com sona.

(Tancat el dimecres a las 12).

AURELIA

“OR Y GRANA”

SETMANARI AUTONOMISTA PERA LAS DONAS

PROPULSOR D'UNA LLIGA PATRIÓTICA DE DAMAS

Número corrent. 10 céntims

Número atrassat. 20 »

Redacció y Administració: Raurich, 7, 2.^{on}

Protectoras d' “OR Y GRANA”

Las senyoras de Barcelona y de fora que vulguin contribuir a la propagació del nostre setmanari, poden fer una subscripció especial a 15 números setmanals al preu de 13'50 ptas. trimestre, subscripció especial qu' els hi será servida a domicili a Barcelona y lliure de gastos de franqueig als demés punts de Catalunya.

OR Y GRANA que s'ha emprés desinteressadament la propagació de las ideas autonomistas entre las Donas Catalanas y que necessita la cooperació de totes, els hi agraïrà y Catalunya entera ne tocará els resultats.

MODAS—MARIA MAGDALENA RIUSRonda de Sant Antoni, 61, 1.er 1.^a
(Prop de la Plassa de l' Universitat)**CATERINA CERVERA** MODISTAProvença, 161, 1.er 2.ª**ACADEMIA BAIIXAS**

ENSENYANSA DE DIBUIX Y PINTURA

y pera las carreras de ENGINYERS, ARQUITECTES y MILITARS.

preparació
pera laRiera de Sant Joan, 22, 3.er**Escola de Bellas Arts****Classes pera Senyoretas****Col·legi de Santa Maria de Ripoll****PERA SENYORETAS**Riera St. Joan, 35, 1.er 1.ª**LA CAMELIA**

FÁBRICA DE FLORS—FULLAS—CORONAS

DE **W. LAZZOLI**

PLANTAS PERA SALÓNS

ARCHS, 5

Joseph GuinartFÁBRICA DE PASTAS FINAS PERA SOPA
de sémola pura.—Especialitat en pastas d' ou
pera sopa, ab patent d' invenció.—Rambla Sant
Joseph, 27 y Plassa Padró, 6.—BARCELONA.**CANÇONS CATALANES**

originals de

CARME KARR

Se venen en aquesta Administració á 1 pta. 50

TUPINAMBACAFÉS TORRATS ab AROMA CONCENTRAT
XACOLATA elaborada solzament ab cacau y sucre**60** sucursals á EspanyaÚnica sucursal á MANRESA
SANT MIQUEL, 4**COPIAS A MAQUINA Y REPRODUCCIONS**M. GUASCH.—PLASSA NÓVA, 3, 2.^{on}

SE COPIAN ESCRITS de tota mena, depressa y bé. Si se desitja se vá ab máquina á domicili

L' ENDEMÀ DEL CONCERT MALATS

—Que consti que vaig anar al concert no més que pera véurela á V.
 —Allí si que no m' hi veurá pas may! Els virtuosos no m' agradan.
 —Aixó ray! Ja seré ben calavera.